

Handläggare: Christina Egerbrandt
Telefon: 508 08 032

Till
Kungsholmens stadsdelsnämnd

Översyn av resursfördelningssystemet för omsorgen om personer med funktionsnedsättning – nytt schablonsystem

Remiss från kommunstyrelsen

Förslag till beslut

Kungsholmens stadsdelsnämnd överlämnar tjänsteutlåtandet som sitt svar på remissen.

Anders Carstorp
stadsdelsdirektör

Kerstin Callinggård
tf verksamhetschef

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har sänt *Översyn av resursfördelningssystemet för omsorgen om personer med funktionsnedsättning – nytt schablonsystem* på remiss till Kungsholmens stadsdelsnämnd. En översyn pågår av resursfördelningssystemet. Kommunfullmäktige fastställde 2004 vissa förändringar av det s.k. fasta anslaget som gäller fr.o.m. 2005. Den andra etappen har delats in i två delar. I den första delen, som kommunfullmäktige beslutade om i oktober 2005, fastställdes principer för det nya resursfördelningssystemet. I den andra delen, som detta ärende gäller, föreslås vilken ersättning som ska gälla i de nya ersättningsnivåerna, på vilket sätt nivåbedömningarna ska utföras samt förslag och konsekvensbeskrivningar utifrån kommunfullmäktiges principbeslut. I detta tjänsteutlåtande redovisas förvaltningens synpunkter på förslaget.

Ärendets beredning

Detta tjänsteutlåtande har utarbetats inom verksamhetsområdena Äldre och funktionshindrade och Barn och ungdom. Stadsdelsnämndens handikappråd har behandlat ärendet på sitt sammanträde den 20 augusti 2007.

Bakgrund

Stadsdelsnämnden har fått remissen från Kommunstyrelsen för yttrande senast 31 augusti 2007. Förslaget biläggs i sin helhet till tjänsteutlåtandet.

En översyn pågår av resursfördelningssystemet för omsorgen om personer med funktionsnedsättning. Kommunfullmäktige fastställde 2004 vissa förändringar av det s k fasta anslaget som gäller fr o m 2005. Den andra etappen har delats in i två delar. I den första delen, som kommunfullmäktige beslutade om i oktober 2005, fastställdes principer för det nya resursfördelningssystemet. I den andra delen, som detta ärende gäller, föreslås vilken ersättning som ska gälla i de nya ersättningsnivåerna, på vilket sätt nivåbedömningarna ska utföras samt förslag och konsekvensbeskrivningar utifrån kommunfullmäktiges principbeslut. Generellt ska ett system för fördelningen av resurser vara lätt att förstå och tillämpa samt inte skapa onödig administration eller vara kostnadsdrivande. I förslaget utgår fördelningen av resurser från den enskildes behov av insats och är neutral gentemot utförare. Därmed kan den utförare som bäst svarar mot den enskildes behov väljas. De schabloner som föreslås är inte en peng riktad till enskilda personer utan är en metod för att fördela medel till stadens stadsdelsnämnder. Förslaget utgår från nuvarande budgetram. Utredningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar att nytt schablonsystem ska gälla från och med den 1 januari 2008.

Enligt kommunfullmäktiges beslut gäller följande utgångspunkter för det nya systemet:

1. Ett centralt kansli inrättas för att nivåplacera biståndsbedömda LSS-insatser.
2. Ett nivåsystem införs som baseras på den enskildes behov och inte som idag på den tid som åtgår för insatsens utförande.
3. Skillnaden i kronor i de nya ersättningarna bör vara mindre än idag.
4. I den högsta nivån inom varje verksamhet ersätts stadsdelsnämnderna idag med den faktiska kostnaden för insatsen. Denna typ av ersättning kommer att ersättas av den högsta schablonnivån för respektive verksamhet.
5. En grundschablon införs som utgår för personer med relativt små behov av insatser såsom insatser i eget boende med hemstöd, i servicebostad med personalstöd samt i gruppboende. En sådan grundnivå stimulerar insatser som kräver mindre resurser och är bättre anpassade till behoven.

De viktigaste inslagen i det föreslagna resursfördelningssystemet är:

- Bedömningar görs av handläggare på ett centralt bedömningskansli utifrån ett behovsrelaterat bedömningsinstrument.
- Behovsbedömningen utgår från den enskildes behov och inte utförda timmar som i tidigare system.
- Fler ersättningsnivåer än tidigare införs.
- Mer pengar fördelas direkt till stadsdelsnämnderna via nivåersättningar i stället för via särskilda redovisningar.
- Nivåersättningen kompletteras med en grundersättning.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen är i huvudsak positiv till förslaget men några synpunkter och frågeställningar vill förvaltningen belysa i detta remissvar. Förvaltningen tycker att det är relevanta frågeställningar som skall utredas vidare, och vill betona vikten av att frågorna också belyser barn och ungdomars behov och situation. Det gäller t. ex boendalternativ, avlösning och sysselsättning för ungdomar med neuropsykiatriska diagnoser som t. ex Aspergers syndrom. Förvaltningen vill vidare poängtera att förslaget inte är ett pengsystem riktad till enskilda personer utan är en metod för att fördela medel till stadsdelsnämnderna.

De föreslagna förändringarna bör enligt förvaltningen leda till en mer rättvist och neutral fördelning av resurser till stadsdelsnämnderna. Att bedömningarna görs utifrån den enskildes behov och inte utifrån utförd tid och i fler nivåer än tidigare ser förvaltningen som ett positivt inslag. Det ger en mer differentierad bedömning som bättre speglar den enskildes behov.

De föreslagna ersättningsnivåerna är fler och kommer sannolikt att bättre stämma överens med den enskildes behov. I det nuvarande systemet är det framför allt den stora skillnaden mellan nivå 14, 15 och 34, 35 som kan ge negativa effekter. Förvaltningen är positiv till det nya förslaget att personer som tidigare generat ersättning genom s.k. särskild redovisning fortsättningsvis ska placeras i nivå och att det endast undantagsvis ska ske särskild redovisning för ett fåtal personer som har mycket speciella behov med krav på en hög bemanning. Nuvarande modell, där nivå 16 och 36 genom särskild redovisning ger stadsdelsnämnderna ersättning motsvarande faktiska utlägg, kan få en kostnadsdrivande effekt.

Det föreslagna resursfördelningssystemet stimulerar enligt förvaltningen till alternativa lösningar genom att föreslå ersättning för eget boende med boendestöd, servicebostad och gruppboende. Förvaltningen ser positivt på detta eftersom det hittills funnits en risk att överbevilja insatsen gruppboende, som enda lösning på den enskildes behov av stöd och service.

Förvaltningen har inte gjort någon jämförelse i siffror vad de föreslagna ersättningsnivåerna får för effekt för Kungsholmens del eftersom detta inte är möjligt då vi ännu inte fått ta del av bedömningskansliets nya bedömningar.

Hur ska samverkan mellan bedömningskansliet och stadsdelsförvaltningen ske?

Det föreslagna bedömningssystemet har tagits fram med utgångspunkt i de förutsättningar som kommunfullmäktige gett:

- 1) Det är den enskildes behov som ska vara avgörande.
- 2) Finna kriterier för fördelningen som enkelt kan mätas och som utgör en bra indikation på behovet.
- 3) Systemet ska vara enkelt att förstå och enkelt att tillämpa.

Förvaltningen har ännu inte tagit del av de nivåbedömningar som genomförts av kansliet och kan därför inte uttala sig om hur själva bedömningsinstrumentet fungerar i praktiken. Förvaltningen är positiv till bedömningskansliet och deras arbete. Metoden som bedömningskansliet använder aktualiserar frågor kring bl.a. samverkan och uppföljning. Kansliets handläggare träffar inte den enskilde vid besök i verksamheterna utan endast representerar för personalen. De har heller inte kontakt med biståndshandläggaren på stadsdelsförvaltningen. Tidigare var det respektive biståndshandläggare som gjorde utredningen för nivåbedömning. Biståndshandläggarna har ingående kunskaper om den enskilde och tillsammans med utförarens erfarenheter utgjorde detta grunden för nivåplacering. Förvaltningens uppfattning är att bedömningskansliets arbete bör utvärderas och diskussioner föras kring hur samverkan med biståndshandläggaren kan utvecklas som kan tillföra kunskap kring den enskilde. Rutiner bör utvecklas för gemensam uppföljning av nivåplaceringar.

Fortsatt schablonersättning bör utgå vid flytt till demensboende

Utredningen har övervägt om det i framtiden ska utgå fortsatt schablonersättning vid flytt till demensboende. Schablonen bör inte vara högre än vad som är normalt för ett boende för dementa. Utredningen föreslår att den får i uppdrag att utreda frågan. Frågan bör ses ur ett vidare perspektiv, dvs. på vilket sätt staden kan organisera verksamheten för att erbjuda en hög kvalitet för äldre utvecklingsstörda personer men också yngre utvecklingsstörda personer med demensliknande tillstånd.

Förvaltningen är positiv till schablonersättning vid flytt till demensboende. I dagsläget gör vi SoL-placeringar som är mycket kostsamma. Förvaltningen vill dock framhålla att frågan inte bara gäller utvecklingsstörda med demenssjukdom utan även utvecklingsstörda personer som blir somatiskt svårt sjuka eller får åldersrelaterade sjukdomar. Dessa personer behöver god omvårdnad och speciell kompetens som inte finns fullt ut i gruppboenden. Behoven bör uppmärksammas i den fortsatta boendeplaneringen i staden eftersom de kan vara svåra att lösa enskilt för varje stadsdelsområde.

Det behövs en starkare styrning från stadens sida även i planeringsprocessen.

Bristen på bostäder med särskild service är fortfarande stor i staden. Behovet och efterfrågan av alternativa boendeformer t.ex. eget boende med stödinsatser och servicebostäder ökar. Domar och sanktionsavgifter för ej verkställda beslut gör sig alltmer gällande. Utredningens uppfattning är att en ny översyn av principerna för förmedling av bostad med särskild service är motiverad i syfte att skapa en starkare styrning av förmedlingsarbetet. Förvaltningen ställer sig positiv till en översyn av förmedlingen.

Planeringsansvaret för bostäder med särskild service ligger idag på stadsdelsförvaltningarna. För att staden ska kunna tillgodose ökande och alltmer differentierade behov av boende och stöd och service hos personer med olika funktionsnedsättningar måste överblicken över behov och resurser i staden förbättras. Enligt förvaltningens uppfattning behövs en starkare styrning från stadens sida även i planeringsprocessen.

Ersättning bör utgå även vid hemtjänst i assistansliknande form enligt SoL

För att stimulera alternativa boendeformer föreslås ersättning för eget boende med boendestöd, servicebostad och gruppboende. Ersättningen för eget boende är 65 tkr per år förutsatt att den boende får någon av insatserna boendestöd eller personlig assistans enligt SoL/LSS. Förvaltningen anser att denna ersättning även ska utgå för personer med hemtjänst i assistansliknande form enligt SoL.

Barn och ungdomar bor nu kvar hos sina föräldrar i större utsträckning än tidigare. De har ofta insatser som kan vara både omfattande och kostnadskrävande. Förvaltningen anser att en ny ersättning för hemmaboende barn och ungdomar skulle stimulera arbetet före ett fortsatt boende hos föräldrarna. Med hjälp av insatser som t.ex. avlösare, ledsagare, personlig assistent eller hjälp i hemmet (enl. SoL) kan fler barn och ungdomar bo kvar i sin hemmiljö. En sådan ersättning kan gynna och stimulera till andra alternativ än placering.

Från när ska övergångsregler gälla för privata gruppboenden?

I de fall privata gruppboenden etablerat sig inom ett stadsdelsnämndsområde utan att stadsdelsnämnden själv beslutat om placeringarna av de boende föreslås en ersättning om 50 % av skillnaden mellan faktisk kostnad och nivåersättning fram till dess att frågan om kostnadsansvaret för dessa placeringar utretts. Förvaltningen önskar ett förtydligande fr.o.m. när detta ska gälla.

Bilaga

Översyn av resursfördelningssystemet för omsorgen om personer med funktionsnedsättning – nytt schablonsystem.